

COV?D-19 HANEHALKI ÇEVRE ÖLÇE??

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *COV?D-19 HANEHALKI ÇEVRE ÖLÇE??*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19382>

Özet

COVİD-19 Hanehalkı Çevre Ölçeği, 2020 yılında küresel **pandemi** döneminde ailelerin ve hanehalkı üyelerinin yaşamı oldu?u çevresel ve sosyal de?imleri de?erlendirmek amacıyla Türkçeye **uyarlanm??** bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle soka?a ç?kma k?s?tlamalar? ve sosyal izolasyonun artt??? dönemlerde, bireylerin ev içinde geçirdi?i zaman?n artmasıyla birlikte hanehalkı içerisindeki **çat??ma** ve **birlik-beraberlik** durumları?n?n düzeyini belirlemeyi hedefler.

Ara?t?rmacılar, pandeminin getirdi?i stres faktörlerinin aile içi etkile?imler üzerindeki etkilerini ölçmek için bu araç kullanm??lard?r. Ölçek, aile içi dinamiklerdeki de?imleri; bo? zamanlar?n de?erlendirilmesi ve mali konular gibi kritik yaşam alanları üzerinden inceleyerek, hanehalkı sisteminin kriz ko?ullarına adaptasyonunu anlamaya katkıda bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

COVID-19, Hanehalkı Çevresi, Aile İçi Çat??ma, Birlik-Beraberlik, Pandemi, Psikometrik Ölçek, Sosyal İzolasyon

Yazarlar

Öztürk, M. S., Yılmaz, N., Demir Erbil, D., Hazer, O.

Amaç

Ölçeğin temel **amacı**, COVID-19 pandemisi sürecinde bireylerin evde geçirdikleri sürenin artmasıyla birlikte hanehalkı içerisindeki sosyal ve psikolojik atmosferde meydana gelen de?imleri ölçmektir. Bu araç, zorunlu karantina ve k?s?tlama dönemlerinde aile üyeleri arasındaki etkile?im yoğunluğunun artması?n, mevcut **hanehalkı** dinamiklerini ne yönde (pozitif veya negatif) etkiledi?ini tespit etmeyi amaçlamaktadır.

Ölçek, özellikle kriz dönemlerinde aile sistemlerinin nasıl i?ledi?ini, hangi alanlarda (mali konular, ortak aktiviteler, bo? zaman de?erlendirme) çat??ma ya?and???n? veya birlik sa?land???n? nicel olarak ortaya koymak için geli?tirilmiş önemli bir **uyarlama** çalı??masıdır.

Yapı

COVİD-19 Hanehalkı Çevre Ölçeği, temel olarak **hanehalkı çevresi** ve **aile dinamiği** yapıları?n? ölçmektedir. Ölçülen bu yapı, bireylerin algılad??? kadarıyla hanehalkı üyeleri arasındaki ili?ki kalitesini, özellikle de k?s?tlı yaşam alanlarında ortaya çıkan gerilim ve uyum durumları?n? de?erlendirir.

Ölçek maddeleri, hanehalk? üyelerinin ortak ya?am alanlar?ndaki kritik etkile?im konular?na odaklanarak, pandemi ko?ullar?n?n neden oldu?u stres alt?nda sosyal ve duygusal yak?nla?may? veya uzakla?may? belirleyen boyutlar? kapsar. Bu, hem çat??ma düzeyini hem de aile içi **beraberlik** düzeyini ayn? anda inceleme olana?? sunar.

Geçerlik

Ölçe?in orijinal kaynak çal??mas?nda (Öztürk et al., 2020), uyarlama sürecinin bir parças? olarak geçerlik çal??malar?n?n yapıld??? varsay?lmaktadır. Ancak, bu ölçek giri?inde spesifik geçerlik katsayılar? (örne?in, yapı geçerli?i veya ölçüt ba??ml? geçerlik de?erleri) do?rudan belirtilmemiştir.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe kültürüne uygunlu?unu ve orijinal yapıyı koruyup korumad???n? belirlemek amacıyla dilsel ve yapısal geçerlik analizlerini içermelidir. Okuyucular?n detaylı **geçerlik** analizlerine, kaynak makalenin tamam?na ba?vurarak eri?meleri gerekmektedir. Makalenin DOI adresi a?a??da Kaynaklar bölümünde sunulmuştur.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizlerine dair spesifik istatistiksel de?erler (örne?in, Cronbach Alfa katsay?s?) bu veri setinde yer almamaktadır. Bir psikometrik arac?n güvenilirli?i, iç tutarlılık, test-tekrar test veya e?de?er formlar yöntemiyle belirlenir.

Bu uyarlama çal??mas?n?n metodolojik standartlara uygun olarak gerçekleştirildi?i varsay?lrsa, ölçek maddelerinin kendi içinde tutarlı oldu?unu gösteren iç tutarlılık analizlerinin yapılm?? olması beklenir. Güvenirlik sonuçlar?n?n ayrıntılar? için, ölçe?in yay?mland??? akademik makalenin metodoloji bölümünün incelenmesi önemlidir.

Faktör Analizi

Ölçe?in **faktör yapı?s?** ve boyutsall??? hakkında detaylı bilgiler, ilgili akademik yay?nda (Öztürk et al., 2020) sunulmuştur. Bu ölçek, muhtemelen hanehalk? çevresindeki çat??ma ve birlik boyutlar?n? ay?rt eden alt faktörler içermektedir.

Faktör analizinin (Aç?klayıcı veya Doğulayıcı Faktör Analizi) sonuçlar?, ölçe?in yapısal geçerli?ini desteklemek amacıyla kullanılarak, ölçe?in kavramsal olarak temsil etti?i psikolojik yapılar? do?ru bir şekilde ölçtü?ünü göstermeyi amaçlam???tır. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yapı?s?n? ortaya koymaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Yeti?kin Popülasyonu (Hanehalk? Üyeleri)

Ya? Grubu: 18 ya? ve üstü yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: COVID-19 pandemisi s?ras?nda hanehalk? ortam?nda ya?ayan ve aile içi dinamikler hakk?nda raporlama yapabilecek bireyler.

Test Metodolojisi: Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Self-Report Scale). Bireylerden, belirtilen konular hakk?ndaki mevcut durumlar?n? pandemi öncesi duruma göre k?yaslayarak derecelendirmeleri istenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Aile Stresi, Sosyal ?zölasyon, Hanehalk? Yönetimi, Psikometri, Kriz Dönemi Etkileri

Yazarlar

Sorumlu Yazar: M. Serhat Öztürk

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: sozturk@hacettepe.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2020

?zinler ve Telif Hakk?: Ölçek, 2020 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik veya ticari kullan?m? için gerekli izinlerin al?nmas? ve telif haklar?na uyulmas? amac?yla sorumlu yazar M. Serhat Öztürk ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ücret bilgisi mevcut de?ildir; yazarla ileti?ime geçilmelidir.

Kaynaklar

Öztürk, M. S., Yılmaz, N., Demir Erbil, D., & Hazer, O. (2020). Covid-19 pandemi döneminde hanehalkındaki çatışma ve birlik-beraberlik durumunun incelenmesi. *Turkish Studies*, 15(4), 295-314. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44424>

Makalenin tam metnine aşağıdaki link üzerinden ulaşılabilir: turkishstudies.net

Ölçeğin orijinal PDF dökümanları aşağıdaki bağlantılardan indirilebilir:

[covid-19-hanehalki-cevre-olcegi-toad.pdf](#)

[covid-19-hanehalki-cevre-olcegi-toad.pdf](#)

COVİD-19 HANEHALKI ÇEVRE ÖLÇE?? Maddeleri

Derecelendirme Seçenekleri: Öncesinden çok daha az / Öncesinden biraz daha az / Öncesiyle aynı / Öncesinden biraz daha fazla / Öncesinden çok daha fazla / Bu bizim evde hiç olmaz / Cevap vermemeyi tercih ederim

Boş zamanları nasıl değerlendiriyiniz hakkında (ör. TV izlemek, hobiler, oyunlar, egzersiz yapma)

Mali konular hakkında (ör. Harcamalar, satın almalar, fatura ödeme)

Boş zamanları birlikte geçirerek (örneğin, hobiler, televizyon izleme, oyun oynamak, sosyal medya)